

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

*III Міжнародні науково-практичні читання
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського
6 – 7 березня 2019 року*

Київ -2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ МИСТЕЦТВ
ІМЕНІ АНАТОЛІЯ АВДІЄВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНА ВСЕУКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА СПІЛКА
АСОЦІАЦІЯ ДІЯЧІВ МУЗИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ**

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКА ОСВІТА

ВИПУСК III

МАТЕРІАЛИ

**III Міжнародних науково-практичних читань
пам'яті академіка Анатолія Авдієвського**

***НПУ імені М.П. Драгоманова
КИЇВ – 2019***

УДК 371.134:78

Сучасна мистецька освіта: матеріали III Міжнародних науково-практичних читань пам'яті академіка Анатолія Авдієвського. Випуск III /Укл.: доктор пед. наук, проф. А.В. Козир. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019. – 374 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету мистецтв Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (протокол № 10 від 22 червня 2019р.).

О.А. Грицюк
*доцент кафедри теорії та методики
музичної освіти, хорового співу і диригування
факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського
НПУ імені М.П. Драгоманова*

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ВОКАЛЬНО-ХОРОВИХ НАВИЧОК ШКОЛЯРІВ У ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Музичне виховання відіграє важливу роль у духовному становленні особистості людини. В сьогоденних умовах розвитку музичного виконавства різних жанрів народної, класичної та естрадної музики хоровий спів відіграє важливу роль. Зокрема, режисура багатьох телевізійних кліпів до виконання вокальних творів солістами-вокалістами вимагає активного залучення співаків-вокалістів, що робить цей різновид колективного музикування вельми популярним у дітей та юнацтва.

Популярність хорового співу доцільно використовувати вчителів музичного мистецтва для розвитку художньо-естетичних смаків та ідеалів, для формування духовної культури учнів. Це мистецтво унікальних можливостей як виконавських, так і освітніх. Він завжди був, є і буде невід'ємною частиною вітчизняної і світової культури, незамінним фактором формування духовного, творчого потенціалу суспільства [2].

Саме тому *актуальність проблеми* формування вокально-хорових навичок як дієвого інструменту музичного навчання та виховання школярів є беззаперечною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з означеної проблеми показав, що в наукових і в навчально-методичних працях розкрито різні аспекти цієї проблеми, а саме: досліджено історичні, педагогічні аспекти формування вокально-хорових навичок у виконавців різного віку (Л.Гавриленко, Н.Добровольська, О.Єременко, К.Пігров, В.Попов, П.Чесноков та ін.);

проблеми формування особистості школяра засобами хорового співу (Ю.Алієв, А.Болгарський, З.Кальніченко та ін.); дослідженням дитячих голосів та їх специфікою займалися Б.Алієв, Е.Виноградова, Д.Огороднов, Н.Орлова, В.Соколов, Г.Струве та ін.; обґрунтовано науково-методичні засади вокальної підготовки вчителя музики (А.Менабені, П.Ніколаєнко, Н.Овчаренко, Т.Пляченко, Ю. Юцевич та ін.).

Незважаючи на достатній обсяг наукової літератури, проблема формування вокально-хорових навичок школярів засобами позашкільної вокально-хорової діяльності є малодослідженою і актуальною, та потребує наукового обґрунтування.

Сьогодні, на жаль, ми спостерігаємо зниження якості дитячого хорового мистецтва. Традиційний шкільний колектив, основним структурним компонентом якого є клас, не може забезпечити належні умови для засвоєння учнями всього багатства досвіду музично-творчої діяльності. Тому художньо-естетичне виховання школярів продовжується і розширюється поза межами школи і реалізується засобами художньо-творчої діяльності у різноманітних музичних колективах, зокрема вокально-хорових.

Одне з головних завдань таких колективів – формування необхідних вокально-хорових навичок вихованців. Під такими навичками мається на увазі доведені до автоматизму багаторазові повторення певних дій без усвідомленого контролю. До вокальних навичок належать: співацька постава, дихання, звукоутворення, звуковедення, дикція. Навички строю й ансамблю, а також навички співу за диригентськими жестами вчителя вважаються хоровими навичками [1].

Позашкільні навчальні заклади (центри дитячої та юнацької творчості) як складова системи позашкільної освіти забезпечують потреби особистості у творчій самореалізації, інтелектуальний, духовний і фізичний розвиток, підготовку до активної професійної та громадської діяльності, створюють

умови для організації змістовного дозвілля відповідно до здібностей, обдарувань та стану здоров'я вихованців [3].

Вивчення досвіду роботи вокально-хорових занять у позашкільних навчальних закладах виявив багато суперечностей між: впливом засобів масової інформації і музичними вподобаннями школярів; невідповідністю традиційних форм та методів по формуванню вокально-хорових навичок школярів і особливостями їх впровадження в позашкільній освіті з урахуванням вікових особливостей шкільного віку; посиленням процесів технологізації в освіті та низьким рівнем розробки та впроваджень сучасних педагогічних технологій у сфері формування вокально-хорових навичок учнів у позашкільних навчальних закладах.

Питання про те, якими шляхами має йти розвиток дитячого хорового співу, поки ще не знайшло свого остаточного вирішення. Критерієм вибору вірного напрямку процесу навчання ми визначаємо ставлення учасників хору до співочої діяльності. Вузькопрофесійний підхід молодих учителів до вокально-хорового навчання у позашкільній діяльності та потреба формування у школярів естетичних і духовних цінностей, необхідність формування вокально-хорових навичок з урахуванням вікових особливостей учнів та відсутністю відповідного методичного забезпечення цього процесу у позашкільних навчальних закладах визначають подальше збільшення методичних розробок та впровадження нових методів роботи з учнями на вокально-хорових заняттях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пігров К. Керування хором. – К.: Освіта, 1962. – 234с.
2. Ростовський О.Я. Методика викладання музики в основній школі: Навч.-метод. посібник. – Тернопіль: Навчальна книга, 2001. – 272с.
3. Стулова Г.П. Теорія і практика роботи з дитячим хором: Навч. посібник для студ. вищ. навчальних закладів. – М.: Владос, 2002. – 278с.
4. Сухомлинський В.О. Проблеми виховання всебічно розвиненої особистості / В.О. Сухомлинський // Вибрані твори : в 5-ти т. Т. 1. – К. : Радянська школа, – 1976. – С. 55–206.